

Особливості життєдіяльності хвилястих папужок в умовах одомашнення та в природі

Маленівська Аліна Михайлівна,
Лагутенко О.Т. – канд. с-г. наук, доцент

В останні десятиріччя у зв'язку з розвитком біобізнесу в Україні активно розвивається і культура утримання нетрадиційних об'єктів, з яких найбільш поширеними є екзотичні птахи, зокрема хвилясті папужки (*Melopsittacus undulatus*). Тому, щоб забезпечити повноцінне утримування папужок, важливо знати та порівняти їх особливості життєдіяльності в природних умовах та в умовах одомашнення.

Батьківщина хвилястих папуг – Австралія. У 60-х роках ХХ століття розмноження хвилястих папуг в неволі спостерігалось в багатьох європейських країнах. Крім успішного розведення окремими любителями, почали з'являтися великі ферми цих птахів у Голландії, Бельгії, Франції. У відкритих вольєрах вони успішно розмножувалися (в рік вирощували 80000–100000 пташенят). Поступово хвилясті папужки стали найпопулярнішими кімнатними птахами, де утримувалися в клітках.

В природі переважні місця проживання хвилястих папуг – трав'янисті рівнини, однак вони можуть прекрасно пристосовуватися й до лісової, а також гірської місцевості, неподалік водойми. Також, важливо, щоб була наявна їжа (насіння злаків та бур'янів). Папужки здатні легко пристосуватися до умов проживання в клітці. При цьому клітка повинна відповідати таким вимогам: мати довжину не менше 70см, ширину 40см і висоту 50см, вміщувати в собі відповідний інвентар та розміщуватися у безпечному місці. При утримуванні папужок в домашніх умовах рослинні і тваринні корма різноманітніші, містять поживні речовини, вітаміни, які необхідно розподіляти в правильних пропорціях, що є важливим компонентом нормального розвитку [3].

Папуги із задоволенням літають, лазять по гілках і люблять побігати по землі. Тому їх необхідно випускати з клітки, щоб вони могли політати та розім'яти м'язи.

В природі хвилясті папуги тримаються зграями, які можуть досягати декількох сотень птахів. В домашніх умовах утримують переважно одного або пару папужок (якщо не йдеться про масове розведення у вольєрах). За результатами спостережень, коли папужка знаходиться один в клітці, він менш активний, потребує більше уваги і спілкування, тому його легше можна навчити відтворювати звуки людини. Якщо ж папужки в парі, то це більш природньо для них, вони поведуться більш енергійно, турбуються один про одного, їм не самотньо, коли вдома нікого немає, і, що не менш важливо, можуть успішно розмножуватись.

Хвилясті папужки – моногамні птахи, але в неволі можуть прижитися і з іншим партнером. В південній частині Австралії вони розмножуються з вересня по січень, а в північних районах – з червня по вересень, що залежить від природних умов. В природних умовах статева зрілість настає з 6-7-місячного

віку, гніздяться в дуплах дерев. В умовах домашнього утримання здатні до розмноження з 10-місячного віку в будь-яку пору року, якщо створити для них спеціальні необхідні для гніздування умови. Найкраще місце для гніздування – це дерев'яний ящик висотою – 14 см, довжиною – 20 см, шириною – 14 см із заглибленням для відкладання яєць, який є аналогом дупла в природі [2].

У хвилястих папуг, які живуть на волі нижня частина тіла, спина і крижі, а також криючі пера хвоста зеленого кольору. Лоб, тім'ячко, підборіддя, горло і передня частина голови яскраво-жовті. На шиї крапкоподібні сині плямки. Потилиця, задня частина шиї яскравого жовто-зеленого кольору з темною хвилястістю; на голові незначна хвилястість; у напрямку до спини більш крупна. Два найбільш довгих рульових пера темно-сині, решта – матово-зелені з широкою жовтою плямою всередині і широким обідком на основі внутрішнього опахала. Такий колір допомагає сховатися від хижаків. На сьогодні селекціонерами виведено більше 200 різновидів хвилястих папужок, які можуть відрізнятися забарвленням, розмірами, формою пір'я, деякі можуть мати чубчик на голові, пір'я на лапках, мати більші розміри (гігантські форми) [1].

В умовах домашнього утримання папужки менше піддаються впливу хвороб, ніж у дикій природі. Але несприятливі умови утримання часто стають причиною захворювань. Найпоширеніші хвороби можуть бути травматичного характеру, викликані екзопаразитами (блохи) та ендопаразитами (бактеріями, гельмінтами), нестачею вітамінів та поживних речовин. Щоб їм запобігти господар повинен забезпечити належний догляд та повноцінний раціон для домашніх улюбленців.

У природі хвилясті папужки живуть всього 4-6 років, адже часто їх підстерігає небезпека, несприятливі умови середовища, недоїдання, хвороби. Якщо забезпечити їм сприятливі умови утримання, то в неволі вони можуть прожити до 15 років [4].

На сьогодні, за підрахунками орнітологів, одомашнених хвилястих папужок у світі більше, ніж диких. А це означає, що вони легко пристосовуються до умов одомашнення і кожен господар повинен знати як забезпечити своєму улюбленцю довгу та повноцінну життєдіяльність.

Список використаних джерел:

1. Виноградова Е.И. Волнистые попугайчики / Е.И. Виноградова. – М.: Вече, 2004. – 155 с.
2. Зденек Вегер. Разведение волнистых попугайчиков / перев. с чеш. А.А. Тесаржевой; под ред. Е.В. Малаханова. – М.: Лесная промышленность, 1987. – 175 с.
3. Рогов О. Попугаи / О.Рогов. – М.: Вече, 2007. – 240 с.
4. Харчук Ю.И. Разведение и содержание волнистых попугайчиков / Ю.И. Харчук. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2005. – 132 с.